

Zpráva za Mezinárodní oblast povodí Odry

o realizaci čl. 3 přílohy I
Směrnice 2000/60/WE Evropského parlamentu a Rady
ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky
(OJ L 327, 22.12.2000)

1. Úvod

V souladu s článkem 3. Směrnice 2000/60/WE Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (OJ L 327, 22.12.2000), zvané také Rámcovou směrnicí EU o vodní politice, jsou členské země povinny pro mezinárodní povodí (river basins) vymezit mezinárodní oblasti povodí (river basin districts). Pro tato povodí je nutno jmenovat kompetentní úřady a vymezit hranice působnosti. Mimo to je nutno sestavit přehled obsahující: informace o právním stavu, kompetencích a mezinárodní spolupráci příslušných úřadů.

Mezinárodní oblast povodí Odry se rozkládá na území České republiky, Polské republiky a Spolkové republiky Německo. Tyto země se dohodly na společné koordinaci zavádění Směrnice 2000/60/WE v rámci Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním.

Předkládaný dokument představuje splnění povinnosti zemí, které mají části svého území v Mezinárodní oblasti povodí Odry, vypracovat zprávu týkající se článku 3 a přílohy 1 Směrnice 2000/60/WE.

Díky tomu bude učiněn první krok při vypracování koordinovaného plánu hospodaření vodou v Mezinárodní oblasti povodí Odry.

2. Popis Mezinárodní oblasti povodí Odry

Řeka Odra, dlouhá 855 km, je šestým největším přítokem do Baltického moře. Její roční průtok činí 17,103 miliard m³ (Qa 1921/90, Hohensaaten-Finow). Odra pramení ve výšce 632 m n. m. v Oderských vrších, v jihovýchodní části středohorského pásma Sudet.

Nejvýznamnějšími levostrannými přítoky Odry jsou Opava, Kladská Nisa (Nysa Kłodzka), Olawa, Bystrzyca, Kaczawa, Bobr a Lužická Nisa, z pravé strany do Odry přitékají Ostravice, Olše, Klodnica, Mala Panew, Stobrawa, Widawa, Barycz a Warta.

Největším přítokem je Warta, ústící do Odry v říčním kilometru 617,5, která se svým dlouhodobým průměrným průtokem 224 m³/s přivádí do Odry kolem 40 % jejího průměrného dlouhodobého průtoku. Povodím o rozloze více než 54 000 km² představuje přibližně polovinu celkového povodí Odry a dodává mu pro toto povodí typickou asymetrii, charakterizovanou velkým pravostranným a malým levostranným areálem.

Štětínská zátoka je přiřazena k oblasti povodí Odry jako pobřežní vody. Obdobně k oblasti povodí Odry patří dílčí povodí řek, které přímo ústí do Štětínské zátoky, Úžina Swina a východní část ostrova Usedom a západní část ostrova Wolin, bez úžiny Peene a Úžiny Dziwna.

Mezinárodní oblast povodí Odry zaujímá celkovou plochu 122 512 km², v tom 3 622 km² tvoří část Štětínské zátoky včetně přítoků, z toho 2 400 km² se nachází na německé straně (Malá zátoka a povodí Uecker, Randow, Zarow) a 1 222 km² na polské straně (Velká zátoka a povodí Gowienice a Swiny a ostatní přiřazené pobřežní vody). Z toho největší část Mezinárodní oblasti povodí Odry - 107 279 km², tj. 87,6 %, se rozprostírá na území Polské republiky. Na Českou republiku připadá 5,9 %, tj. 7 246 km², a na území Spolkové republiky Německo připadá 6,5 %, tj. 7 987 km².

Klimatické poměry v Mezinárodní oblasti povodí Odry podléhají stále více kontinentálnímu vlivu východní Evropy, takže povodí Odry lze obecně označit za území s mírně kontinentálním podnebím.

Průměrné roční úhrny srážek se v hřebenových polohách horských oblastí pohybují v rozmezí 1 000 – 1 400 mm. Převážná část Mezinárodní oblasti povodí Odry však má roční srážkové úhrny mezi 500 a 600 mm.

2.1 Geografická rozloha

Geografická rozloha oblasti povodí Odry a příslušných pobřežních vod je znázorněna na mapě 1. Přesné vymezení hranic v oblasti Štětínské zátoky, Úžiny Swina a východní části ostrova Usedom a západní části ostrova Wolin je v současné době odsouhlasováno mezi příslušnými orgány na německé a polské straně. Z toho důvodu jsou hranice zakreslené na mapě považovány za prozatímní.

2.1.1 Podzemní vody

V Mezinárodní oblasti povodí Odry jsou velmi různorodé podmínky pro výskyt podzemních vod. Nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím tvorbu zásob podzemních vod je geologická stavba území. Velká část významných hydrogeologických kolektorů prostých podzemních vod vykazuje průměrné nebo ne příliš velké zásoby. V celém povodí Odry existuje jen několik nevelkých hydrogeologických jednotek, které lze charakterizovat vysokým stupněm zvodnění. Podzemní vody se vyskytují především v sedimentech kenozoika, tj. třetihorních sedimentech. Menší podíl zaujímají podzemní vody vázané na horniny triasu, svrchní křídly a paleozoika.

V povodí horní Odry mají dominantní postavení hydrogeologické jednotky krystalinika a čtvrtohor. Lokálně mají velký význam podzemní vody ve vápencích triasu a křídových pískovcích. V horské části tohoto území plní svou hospodářskou roli podzemní vody vázané na skalní zvětralinový plášť na výchozech hornin staršího paleozoika. V povodí střední Odry obsahují zvodnění pouze horniny kenozoika. Zde jsou zásoby podzemních vod průměrné a nízké. V soutokové oblasti Lužické Nisy převažují podzemní vody v horninách kenozoika. Podíl vod v dalších formacích je v tomto území druhořadý. V tomto území zaznamenáváme velký tlak hornictví na podzemní vody. Ve vodním regionu Warty mají dominantní postavení vrstvy kenozoika, lokálně důležitou roli sehrávají i vodonosné vrstvy svrchní křídly a jury. Toto území je charakteristické velmi nízkou hodnotou součinitele podzemního odtoku zapříčiněnou nízkou hodnotou úhrnu atmosférických srážek. Ve vodním regionu dolní Odry a regionu Przymorze Zachodnie jsou prosté podzemní vody vázány jen na sedimenty kenozoika a čtvrtohor. Velmi vysoký stupeň zvodnění vykazují sedimenty pleistocenních praudolů v hraničních oblastech Polska a Německa.

2.2 Rozdělení povodí Odry na zpracovatelské oblasti

Poř. č.	Název zpracovatelské oblasti	Územní vymezení
1	Horní Odra	Od pramene po ústí Kladské Nisy vč. jejího povodí
2	Střední Odra	Od ústí Kladské Nisy po ústí Warty
3	Lužická Nisa	Dílčí povodí Lužické Nisy
4	Warta	Dílčí povodí Warty
5	Dolní Odra	Od ústí Warty po Trzebież (ústí Oderská zátoka)
6	Štětínská zátoka	Pobřežní vody včetně Štětínské zátoky (Malá a Velká zátoka) a povodí řek, které ústí do Štětínské zátoky a Úžiny Swina a východní část ostrova Usedom a západní část ostrova Wolin

3. Kompetentní úřady

3.1 Polská republika

Název	Adresa	Dodatečné informace (internetová stránka, telefon)
Ministr, v jehož kompetenci je vodní hospodářství (je jím v současné době ministr životního prostředí)	Ministerstwo Środowiska ul. Wawelska 52/54 PL - 00 922 Warszawa	www.mos.gov.pl +48 22 5792900

3.1.1 Právní statut kompetentních úřadů

Název kompetentního úřadu	Legislativa, stanovující právní statut kompetentního úřadu	Legislativa, stanovující úkoly kompetentního úřadu ve vztahu k WFD
Ministr, v jehož kompetenci je vodní hospodářství	Zákon ze dne 4. září 1997 o rozdělení státní správy (Dz. U. 2003.159.1548) Nařízení ministerského předsedy ze dne 20. června 2002 ustanovující oblast činnosti ministra ŽP. (Dz.U.2002.85.766)	Zákon ze dne 18. července 2001 - vodní zákon (Dz. U.2001.115.1229)

3.1.2 Působnost kompetentních úřadů

Ministr pro vodní hospodářství je odpovědný za koordinování a dozor při následujících úkolech:

- vymezení hranic oblasti povodí (čl. 3),
- analýza charakteristiky oblasti povodí (čl. 5, příl. II),
- přehled vlivu lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod (čl. 5, příl. III),
- ekonomická analýza užívání vody (čl. 5, příl. III),
- identifikace odchylek (čl. 4),
- identifikace chráněných území,
- registr chráněných území (čl. 6, příl. IV),

- monitoring povrchových a podzemních vod a chráněných území (čl. 8, příl. V),
- zpracování a zavedení programů opatření (čl. 11, příl. VI),
- zpracování a zavedení plánů povodí (čl. 13, příl. VII),
- konzultace s veřejností (čl. 14).

3.1.3 Spolupráce s jinými úřady

Ministr pro vodní hospodářství kontroluje činnost a spolupracuje v oblasti zavádění Rámcové směrnice EU o vodní politice s:

<i>Název kompetentního úřadu</i>	<i>Název podléhajících institucí</i>
Ministr pro vodní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> – Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach (Region Wodny Górnej Odry) <i>Ředitel RZGW v Gliwicích</i> – Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (Region Wodny Środkowej Odry) <i>Ředitel RZGW ve Vratislavi</i> – Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu (Region Wodny Warty) <i>Ředitel RZGW v Poznani</i> – Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie (Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego) <i>Ředitel RZGW ve Štětíně</i>

Ministr pro vodní hospodářství spolupracuje v oblasti zavádění Rámcové směrnice EU o vodní politice s:

<i>Název kompetentního úřadu</i>	<i>Název spolupracujících institucí</i>
Ministr pro vodní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> – Ministr zemědělství a rozvoje venkova – Minister hospodářství – Ministr zdravotnictví – Ministr infrastruktury – Hlavní hygienik – Hlavní inspektor ochrany ŽP – Vojvodské inspektoráty ochrany ŽP – Vojvodské hygienické inspektoráty – vojvodové, maršáلكové

Rozsah činnosti kompetentních úřadů je znázorněn na mapě čís. 2.

3.2 Česká republika

<i>Název kompetentního úřadu</i>	<i>Adresa kompetentního úřadu</i>	<i>Doplňující informace (telefonní čísla, internet)</i>
Ministerstvo životního prostředí (MŽP)	Vršovická 65, Praha 10, 101 00	http://www.env.cz/
Ministerstvo zemědělství (MZe)	Těšnov 17, Praha 1, 117 05	http://www.mze.cz/
Krajský úřad Moravskoslezského kraje	28. října 117, Ostrava, 702 18	http://www.kr-moravskoslezsky.cz/

Krajský úřad Olomouckého kraje	Jeremenkova 40a, Olomouc 77911	http://www.kr-olomoucky.cz/
Krajský úřad Královehradeckého kraje	Wonkova 1142, Hradec Králové, 500 02	http://www.kr-kralovehradecky.cz/
Krajský úřad Libereckého kraje	U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80	http://www.kraj-lbc.cz/
Krajský úřad Ústeckého kraje	Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem	http://www.kr-ustecky.cz/

Rozsah činnosti kompetentních úřadů je znázorněn na mapě čís. 2.

3.2.1 Právní statut kompetentních úřadů

<i>Kompetentní úřad</i>	<i>Legislativa stanovující právní statut kompetentních úřadů</i>	<i>Legislativa stanovující odpovědnosti kompetentních úřadů ve vztahu k Rámcové směrnici 2000/60/ES</i>
Ministerstvo životního prostředí	Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky ve znění pozdějších předpisů	PRIMÁRNÍ LEGISLATIVA Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů
Ministerstvo zemědělství		Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (o vodovodech a kanalizacích) ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 258/2001 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících předpisů
Krajský úřad Moravskoslezského kraje	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů	SEKUNDÁRNÍ LEGISLATIVA (prováděcí předpisy k hlavě III a IV vodního zákona) Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 139/2003 Sb., o evidenci stavu povrchových a podzemních vod a způsobu ukládání údajů do informačního systému veřejné správy Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 140/2003 Sb., o plánování v oblasti vod
Krajský úřad Olomouckého kraje		
Krajský úřad Královehradeckého kraje		
Krajský úřad Libereckého kraje		

3.2.2 Působnost

■ Stanovení oblastí povodí	–	MZe
■ Vymezení vodních útvarů	–	MŽP, MZe
■ Vymezení silně ovlivněných a umělých vodních útvarů	–	MZe, MŽP
■ Vymezení chráněných území	–	MŽP, MZe
■ Sestavení a zabezpečení registru (evidence) chráněných území.	–	MŽP, MZe
■ Charakterizace a klasifikace vodních útvarů	–	MŽP, MZe
■ Definice referenčních podmínek	–	MŽP, MZe
■ Analýza vlivů a dopadů		
- na povrchové vody (prováděná v roce 2004 a s výhledem do roku 2005)	–	MZe
- na podzemní vody	–	MŽP, MZe
■ Ekonomická analýza	–	MZe, MŽP, krajské úřady.
■ Monitoring - obecná ustanovení	–	MŽP, MZe
- vody využívané pro odběr pitné vody	–	MZe
■ Analýza návratnosti nákladů (prováděná v roce 2004)	–	MZe, MŽP
■ Ustavení kontroly množství vypouštěného znečištění (emisi)	–	MŽP
■ Implementace kontroly množství vypouštěného znečištění (emisi)	–	MŽP
■ Plány hlavních povodí	–	MZe, MŽP, krajské úřady
■ Plány oblastí povodí	–	krajské úřady
■ Ustavení programů opatření	–	MZe, MŽP, krajské úřady
■ Implementace programů opatření	–	MZe, MŽP, krajské úřady
■ Regulování odběrů vody (Ochrana množství vod)	–	MZe, MŽP
■ Zabezpečení dodržování zákazu vypouštění odpadních vod do vod podzemních	–	MŽP
■ Zabezpečení dodržování zákazu úniku nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod podzemních	–	MŽP
■ Implementace opatření k zamezení či snížení znečištění způsobeného haváriemi	–	MŽP
■ Implementace opatření k zamezení či snížení znečištění způsobenému nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami (rovněž tzv. prioritních látek ve smyslu Rámcové směrnice)	–	MŽP
■ Informování veřejnosti	–	MZe, MŽP, krajské úřady
■ Konzultace s veřejností	–	MZe, MŽP, krajské úřady

3.2.3. Instituce řízené (koordinované) kompetentními úřady

<i>Kompetentní úřad</i>	<i>Organizace řízené kompetentním úřadem</i>
Ministerstvo životního prostředí	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka
	Česká inspekce životního prostředí
	Agentura ochrany přírody a krajiny
	Český hydro-meteorologický ústav
Ministerstvo zemědělství	Povodí Labe, státní podnik
	Povodí Ohře, státní podnik
	Povodí Odry, státní podnik
	Zemědělská vodohospodářská správa
Kraje, krajské úřady	Obce s rozšířenou působností – vodoprávní úřady

3.3 Spolková republika Německo

V německé části povodí Odry jsou následující ministerstva odpovědná za zavádění Rámcové směrnice EU o vodní politice:

<i>Název kompetentního úřadu</i>	<i>Adresa kompetentního úřadu</i>	<i>Doplňující informace (telefonní čísla, internet)</i>
Ministerium für Landwirtschaft, Umweltschutz und Raumordnung des Landes Brandenburg	Heinrich Mann Allee 103 D-14473 Potsdam	http://www.Brandenburg.de/Land/MLUR
Umweltministerium Mecklenburg-Vorpommern	Schlossstraße 6-8 D-19053 Schwerin	http://www.um.mv-regierung.de
Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft	Archivstr. 1 D-01097 Dresden	http://www.Umwelt.Sachsen.de

Oblast působnosti uvedených úřadů je znázorněna na mapě 2.

3.3.1 Právní statut kompetentních úřadů

Uvedená ministerstva jsou nejvyššími vodohospodářskými úřady v jednotlivých spolkových zemích.

<i>Kompetentní úřad</i>	<i>Legislativa stanovující právní statut kompetentních úřadů</i>	<i>Legislativa stanovující odpovědnosti kompetentních úřadů ve vztahu k Rámcové směrnici 2000/60/ES</i>
Ministerium für Landwirtschaft, Umweltschutz und Raumordnung des Landes Brandenburg <i>Ministerstvo zemědělství, ochrany ŽP a územního plánování spolkové země Braniborsko</i>	Brandenburgisches Wassergesetz <i>Braniborský zákon o vodách</i>	Gesetz zur Ordnung des Wasserhaushalts <i>Zákon o hydrologické bilanci</i> Brandenburgisches Wassergesetz <i>Braniborský zákon o vodách</i>
Umweltministerium Mecklenburg-Vorpommern <i>Ministerstvo ŽP Meklemburk-Přední Pomořany</i>	Wassergesetz des Landes Mecklenburg-Vorpommern <i>Zákon o vodách spolkové země Meklemburk-Přední Pomořany</i>	Gesetz zur Ordnung des Wasserhaushalts <i>Zákon o hydrologické bilanci</i> Wassergesetz des Landes Mecklenburg-Vorpommern <i>Zákon o vodách spolkové země Meklemburk-Přední Pomořany</i>
Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft <i>Saské ministerstvo ŽP a zemědělství</i>	Sächsisches Wassergesetz <i>Saský zákon o vodách</i>	Gesetz zur Ordnung des Wasserhaushalts <i>Zákon o hydrologické bilanci</i> Sächsisches Wassergesetz <i>Saský zákon o vodách</i>

3.3.2 Působnost kompetentních úřadů

Výše uvedené kompetentní úřady jsou v oblasti zavádění Rámcové směrnice o vodní politice 2000/60/EG odpovědné za koordinaci následujících úkolů:

- vymezení hranic oblasti povodí (čl. 3),
- analýza charakteristiky oblasti povodí (čl. 5, příl. II),
- přehled vlivu lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod (čl. 5, příl. III),
- ekonomická analýza užívání vody (čl. 5, příl. III),
- identifikace odchylek (čl. 4),
- identifikace chráněných území,
- registr chráněných území (čl. 6, příl. IV),
- monitoring povrchových a podzemních vod a chráněných území (čl. 8, příl. V),
- zpracování a zavedení programů opatření (čl. 11, příl. VI),
- zpracování a zavedení plánů povodí (čl. 13, příl. VII),
- konzultace s veřejností (čl. 14).

3.3.3 Spolupráce s jinými úřady

Dílčí úkoly při zavádění Rámcové směrnice EU o vodní politice 2000/60/EG provádějí příslušné kompetentní úřady na nižší úrovni.

<i>Kompetentní úřad</i>	<i>Organizace řízené kompetentním úřadem</i>
Ministerium für Landwirtschaft, Umweltschutz und Raumordnung des Landes Brandenburg	Landesumweltamt Brandenburg als Wasserwirtschaftsamt und Obere Wasserbehörde <i>Zemský úřad pro ŽP Braniborsko jako nadřazený vodohospodářský úřad</i>
Umweltministerium Mecklenburg-Vorpommern	Landesamt für Umwelt, Naturschutz und Geologie Güstrow <i>Zemský úřad pro ŽP, ochranu přírody a geologii Güstrow</i> Staatliches Amt für Umwelt und Natur Ueckermünde <i>Státní úřad pro ŽP a přírodu Ueckermünde</i>
Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft	Staatliches Umweltfachamt Bautzen <i>Státní odborný úřad Bautzen</i> Regierungspräsidium Dresden als Höhere Wasserbehörde <i>Prezidium vlády v Drážďanech jako nadřazený vodohospodářský úřad</i>

4. Mezinárodní spolupráce v oblasti povodí Odry

Vlády České republiky, Polské republiky, Spolkové republiky Německo a Evropské společenství se dohodly na spolupráci v oblasti ochrany vod Odry a Štětínské zátoky včetně jejich povodí před znečištěním v rámci Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (dále jen Komise). Dohoda o Komisi byla uzavřena dne 11. dubna 1996 a nabyla platnosti dne 26.04.1999.

Příslušná ministerstva České republiky, Polské republiky a Spolkové republiky Německo se v roce 2002 dohodla na tom, Komise bude využita jako platforma požadované koordinace pro celou oblast povodí Odry ve smyslu článku 3, odst. 4 a 5 WFD. S ohledem na svou velikost a složitost byla Mezinárodní oblast povodí Odry rozdělena na 6 zpracovatelských oblastí (podrobné informace jsou uvedeny v kapitole 2.2 Rozdělení Mezinárodní oblasti povodí Odry na zpracovatelské oblasti).

Mimo to v Mezinárodní oblasti povodí Odry probíhá bilaterální spolupráce v oblasti vodního hospodářství na základě níže uvedených dohod:

- Úmluva mezi vládou Československé republiky a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách, podepsaná dne 21. března 1958, platná od srpna 1958.
- Dohoda Polské republiky a Spolkové republiky Německo o spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách ze dne 19. května 1992 (polská sbírka zákonů Dz. U. z 1997 r. Nr 11, poz. 56)
- Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství ze dne 12.12.1995 (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 66/1998 Sb.)